РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2018/1789 НА СЪВЕТА

от 19 ноември 2018 година

в подкрепа на борбата с незаконната търговия и разпространение на малки оръжия и леки въоръжения в държавите-членки на Лигата на арабските държави

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) На 16 декември 2005 г. Европейският съвет прие Стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на МОЛВ и боеприпаси за тях (наричана по-долу „Стратегията на ЕС за МОЛВ“), която впоследствие беше преразгледана през 2018 г. и в която се установяват насоки за действията на Съюза по отношение на малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ). В стратегията на ЕС за МОЛВ се отбелязва, че Съюзът ще отдава приоритетно значение на подкрепата за регионални инициативи за борба с незаконните МОЛВ и боеприпасите за тях, като предоставя финансова и техническа подкрепа за регионални и национални организации, отговарящи за прилагането на съответните регионални инструменти.

(2) На 13 юни 2018 г. Европейската комисия и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-долу „върховният представител“) представиха съвместно съобщение до Европейския парламент и до Съвета относно елементите на стратегия на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, МОЛВ и боеприпаси за тях, озаглавено „Гарантиране на сигурността на оръжията и защитата на гражданите“.

(3) В Програмата на Организацията на обединените нации (ООН) до 2030 г. за устойчиво развитие, приета на 25 септември 2015 г., се посочва, че без мир и сигурност не може да има устойчиво развитие и че незаконните потоци на оръжие са сред факторите, пораждащи насилие, несигурност и несправедливост.

(4) В своята Програма за разоръжаване, озаглавена „Сигурност за нашето общо бъдеще“, чието начало бе обявено на 24 май 2018 г., генералният секретар на ООН призовава за приобщаващ, интегриран и основан на участието подход към контрола върху малките оръжия на национално равнище и, в някои случаи, на подрегионално равнище.

(5) На проведената през юни 2018 г. трета конференция на ООН за преглед на напредъка по изпълнението на Програмата за действие за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти (наричана по-долу „Програмата за действие“) държавите — членки на ООН, поеха ангажимент за укрепване, доколкото е целесъобразно, на партньорствата и сътрудничеството на всички равнища на предотвратяването и борбата с незаконната търговия с МОЛВ, по-специално по отношение на граничния контрол, управлението и сигурността на запасите, унищожаването и обезвреждането, маркирането, регистрирането и проследяването, както и незаконното посредничество. Те също така поеха ангажимент за засилване на сътрудничеството със съответните подрегионални и регионални организации за укрепване на изпълнението на Програмата за действие и на Международния инструмент за проследяване.

(6) Лигата на арабските държави (ЛАД) е регионална организация, която обединява всички арабски държави и има за цел да насърчава и укрепва сътрудничеството между нейните членове.

(7) През 2016 г. Съюзът и ЛАД установиха стратегически диалог ЕС-ЛАД и създадоха няколко работни групи.

(8) Работната група за стратегически диалог относно оръжията за масово унищожение и контрол на оръжията определи приоритетни области, в които е възможно конкретно сътрудничество,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. С оглед оказване на подкрепа на държавите — членки на ЛАД, в процеса на национално прилагане на Програмата за действие на ООН и Международния инструмент за проследяване Съюзът има следните цели:

— устойчиво изграждане на националния капацитет на държавите — членки на ЛАД, за борба с незаконното разпространение на МОЛВ, борба с тероризма и подобряване на сигурността в ситуации след конфликти, при пълно зачитане на международните стандарти за правата на човека;

— устойчиво изграждане на регионалния капацитет на ЛАД за преодоляване на същите предизвикателства;

— укрепване на националния контрол на държавите — членки на ЛАД, върху МОЛВ на ключови етапи от техния експлоатационен цикъл;

— засилване на обмена на добри практики и извлечени поуки.

2. С оглед постигане на целите, посочени в параграф 1, Съюзът с настоящото решение подкрепя действия в следните области:

— контрол на международния трансфер на МОЛВ (борба с незаконните потоци на оръжие);

— идентифициране и препятстване на дейността на източниците на незаконни малки оръжия (изграждане на капацитет за правоприлагащите служби);

— други мерки, свързани с контрола на малките оръжия, включително с управлението на запасите, контрола на свързаните с тях доставки и сигурността;

— разоръжаване, демобилизация и реинтеграция;

— предоставяне на информация относно незаконните МОЛВ и засилен контрол на МОЛВ.

3. Подробно описание на проекта, посочен в параграфи 1 и 2, се съдържа в приложението към настоящото решение.

Член 2

1. Върховният представител отговаря за изпълнението на настоящото решение.

2. Техническото изпълнение на проекта, посочен в член 1, се извършва от центъра Small Arms Survey (SAS), представляван от Висшия институт за международни изследвания и развитие, с помощта на Международната организация на криминалната полиция (Интерпол) и Световната митническа организация (СМО), и в тясно сътрудничество със Секретариата на ЛАД.

3. SAS, подпомаган от Интерпол и СМО, изпълнява задачите си под ръководството на върховния представител. За тази цел върховният представител постига необходимите договорености със SAS.

Член 3

1. Референтната сума за изпълнението на финансирания от Съюза проект, посочен в член 1, е 2 858 550 EUR.

2. Разходите, които се финансират от референтната сума по параграф 1, се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими за бюджета на Съюза.

3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на разходите, посочени в параграф 2. За тази цел тя сключва необходимото споразумение със SAS. В споразумението се предвижда, че SAS трябва да осигурява видимост на приноса на Съюза, съобразена с неговия размер.

4. Комисията се стреми да сключи споразумението, посочено в параграф 3, възможно най-скоро след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за евентуалните трудности, възникнали в хода на този процес, както и за датата на сключване на споразумението.

Член 4

1. Върховният представител докладва на Съвета за изпълнението на настоящото решение въз основа на редовни тримесечни доклади, изготвяни от SAS. Тези доклади служат за основа на оценката, извършвана от Съвета.

2. Комисията докладва за финансовите аспекти на проекта, посочен в член 1.

Член 5

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

2. Срокът на действие на настоящото решение изтича 24 месеца след датата на сключване на споразумението, посочено в член 3, параграф 3. Независимо от това, ако в рамките на този срок не бъде сключено споразумение, действието на настоящото решение изтича шест месеца след датата на влизането му в сила.

Съставено в Брюксел на 19 ноември 2018 година.

За Съвета

Председател

F. MOGHERINI

ПРИЛОЖЕНИЕ

Борба с незаконната търговия и разпространение на малки оръжия и леки въоръжения в държавите — членки на ЛАД (2018—2020 г.)

1. Контекст и обосновка на подкрепата по линия на ОВППС

Проектът ще се основава на предишните усилия, предприети от Лигата на арабските държави (ЛАД) и Съюза за подпомагане на държавите — членки на ЛАД, в борбата срещу незаконните малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) в арабския регион. Премахването на незаконни малки оръжия в арабския регион е от решаващо значение за намаляване на всички форми на насилие и за насърчаване на устойчивото развитие и просперитет в съответствие с целите за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации (ООН) както в арабския регион, така и в съседните региони, включително в Европа.

По-специално проектът е насочен към укрепване на капацитета на държавите — членки на ЛАД, за изпълнение на Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти (наричана по-долу „Програмата за действие“) и Международния инструмент за проследяване в съответствие с приоритетите и потребностите, установени от държавите — членки на ЛАД. Нормативната рамка за проекта включва и Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие, по-специално цел 16.4. В зависимост от предпочитанията на приемащата държава — членка на ЛАД, Протоколът на ООН за огнестрелните оръжия и Договорът за търговията с оръжие също биха могли да послужат като отправни точки за свързаните с проекта усилия за изграждане на капацитет (контрол на износа/вноса, предотвратяване на отклоняването и др.).

2. Цели на проекта и дългосрочна устойчивост

Основната цел на проекта е устойчиво укрепване на капацитета на държавите — членки на ЛАД, за прилагане на Програмата за действие и Международния инструмент за проследяване, включително за целите на борбата с незаконните малки оръжия и тероризма, в съответствие с приоритетите и потребностите, установени от държавите — членки на ЛАД. За постигането на тази цел проектът има следните основни цели:

а) устойчиво изграждане на националния капацитет на държавите — членки на ЛАД, за борба с незаконното разпространение на МОЛВ, борба с тероризма и подобряване на сигурността в ситуации след конфликти;

б) устойчиво изграждане на капацитета на регионално ниво на ЛАД за преодоляване на същите предизвикателства;

в) укрепване на националния контрол на държавите — членки на ЛАД, върху МОЛВ на ключови етапи от техния експлоатационен цикъл;

г) засилване на обмена на добри практики и извлечени поуки.

Консултациите с държавите — членки на ЛАД, сочат, че те търсят помощ и подкрепа в конкретни области, насочени най-вече към изграждането на национален капацитет за борба с незаконните потоци на оръжие (вж. раздел 3 за повече подробности). Всички компоненти на проекта, включително тези, свързани с оценка на потребностите и оценка в периода след изпълнението, в действителност са предназначени да гарантират, че проектът осигурява устойчив капацитет на предвидените бенефициери по него, а именно правителствени институции и длъжностни лица в държавите — членки на ЛАД, както и на секретариата на ЛАД (отдел „Контрол върху оръжията и разоръжаване“).

3. Описание на действието

Проектът на Съюза за борба с незаконната търговия и разпространение на МОЛВ в държавите — членки на ЛАД (2018—2020 г.) има за цел да отговори на изразените от държавите потребности в следните приоритетни области:

Област 1:

Контрол на международния трансфер на МОЛВ (борба с незаконните потоци на оръжие)

1.1. Лицензиране и контрол на износа/вноса/транзита (оценка на риска и т.н.)

1.2. Предотвратяване на отклоняването на МОЛВ към неоправомощени получатели

1.3. Откриване на МОЛВ и техните части по време на проверката на превозваните стоки и товари (методи, техники и оборудване за проверка и др.)

Област 2:

Идентифициране и препятстване на дейността на източниците на незаконни малки оръжия (изграждане на капацитет за правоприлагащите служби)

2.1. Контрол на сухопътните, въздушните и морските граници, включително трансфер на технологии

2.2. Маркиране, регистриране и проследяване

2.3. Допълнителни техники и методи за разследване и проверка на оръжия (използване на балистична информация, идентифициране/препятстване на използването на маршрутите и методите за контрабанда и др.)

Област 3:

Други мерки, свързани с контрола на малките оръжия

3.1. Управление и сигурност на запасите

Област 4:

Разоръжаване, демобилизация и реинтеграция

4.1. Обмяна на опит в областта на разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията, обмен на добри практики и извлечени поуки

4.2. Оказване на помощ в изготвянето на национални програми за разоръжаване, демобилизация и реинтеграция

4.3. Други форми на подкрепа за държавите — членки на ЛАД, по време на периодите след конфликти

Следва да се отбележи, че този компонент, въпреки че бе поискан от някои държави — членки на ЛАД, бе посрещнат с по-малък интерес, отколкото други области, изброени в настоящия раздел. По тази причина той не се очаква да заема централно място в проекта.

Област 5:

Предоставяне на информация относно незаконните МОЛВ и засилен контрол върху МОЛВ:

5.1. Оценка на законовите и подзаконовите актове на държавите — членки на ЛАД; консултации относно евентуални изменения и ревизии

5.2. Превод на арабски език на съответните научни изследвания, публикувани проучвания и други документи

В отговор на посочените по-горе потребности проектът ще се състои от следните елементи:

1. Регионална координация: първоначална среща в Кайро
2. Подрегионална координация: подрегионални семинари
3. Мисии за оценка
4. Обучение в държавите
5. Законодателна помощ
6. Предоставяне на информация на арабски език
7. Регионална координация: заключителна среща в Кайро
8. Наблюдение и оценка на проекта (включително финансов одит)

3.1. Регионална координация: първоначална среща в Кайро

3.1.1. Цел: повишаване на осведомеността относно проекта, установяване на контакт с държавите — членки на ЛАД, и начало на процеса по установяване на конкретните потребности на всяка държава (първоначална оценка на потребностите) (приоритетни области 1—5).

3.1.2. Дейности: първоначална едноседмична среща в Кайро, обхващаща всички аспекти на проекта (приоритетни области 1—5), предназначена за висши длъжностни лица от държавите — членки на ЛАД, както и за служители на ЛАД, отговарящи за свързаните с проекта въпроси.

3.1.3. Резултати от действието: установяване на контакт с държавите — членки на ЛАД; установяване на конкретните потребности на всяка държава; изготвяне на обобщаващ доклад от срещата.

3.2. Подрегионална координация: подрегионални семинари

3.2.1. Цел: на подрегионално равнище, осигуряване на възможност на държавите — членки на ЛАД, да обменят опит и добри практики и да определят приоритети за изпълнението в области, свързани с проекта (приоритетни области 1—4).

3.2.2. Дейности: едноседмични семинари, провеждани приблизително на междинен етап от проекта, в три различни подрегиона (евентуално: Магреб, Арабски Сахел и Източна Африка; Машрек; Арабски полуостров и Ирак) (общо три седмици). Държавите — членки на ЛАД, участващи във всеки от семинарите, ще бъдат определени по време на първоначалната среща в Кайро (точка 3.1) или скоро след това.

3.2.3. Резултати от действието: обмяна на опит и добри практики в области, свързани с проекта; определяне на приоритети за изпълнението; изготвяне на обобщаващ доклад от семинара.

3.3. Мисии за оценка

3.3.1. Цел: установяване на конкретните потребности на всяка държава и подготовка за последващо обучение по държави и оказване на помощ (приоритетни области 1—5).

3.3.2. Дейности: посещения на място в държавите — членки на ЛАД, желаещи да получат помощ.

3.3.3. Резултати от действието: приключване на мисиите за оценка; изготвяне на кратък доклад за всяка мисия, поверителен за приемащата държава — членка на ЛАД, който има за цел да определи нейните конкретни потребности (набелязване на съществуващите политики и мерки, нормативни или други пропуски, и пречките за преодоляване на тези пропуски).

3.4. Обучение по държави

3.4.1. Цел: изграждане на устойчив капацитет за контрол на малките оръжия в приемащата държава — членка на ЛАД, в съответствие с интересите и потребностите на тази държава (приоритетни области 1—4).

3.4.2. Дейности

Вътрешни обучения за държавите — членки на ЛАД, желаещи да получат помощ. От обученията биха могли да се възползват всичките 22 държави — членки на ЛАД (по една седмица за всяка държава), или по-малък брой държави — членки на ЛАД (многократни посещения в тези държави; например двуседмично обучение за 11 държави — членки на ЛАД).

Всяко едноседмично обучение ще включва: а) встъпителен ден за запознаване на висшите държавни служители с всички аспекти на проекта, които са от интерес/значение за държавата — членка на ЛАД; б) двудневно обучение на ръководителите на първа линия (експертите по проекта, работещи паралелно по въпроса/областите от интерес/значение за държавата—членка на ЛАД); б) двудневно практическо обучение на служителите на терен (експертите по проекта, работещи паралелно по въпроса/областите от интерес/значение за държавата—членка на ЛАД).

В случай на многократни посещения, проектът ще има за цел повишаване на националната ангажираност чрез разширяване и засилване на обучението, осигурявано по време на първото посещение, особено в областите, определени от приемащата държава — членка на ЛАД, като водещи приоритети.

3.4.3. Резултати от действието: въздействието на обученията ще бъде оценено, за да се определи степента, в която са постигнати целите на проекта за изграждане на капацитет.

3.5. Законодателна помощ

3.5.1. Цел: оценка на законодателството в областта на малките оръжия в държавите — членки на ЛАД, поискали такава помощ; набелязване на възможните законодателни изменения и поправки (приоритетни области 1—4).

3.5.2. Дейности: проучвания на документи и връзка със запитващата държава — членка на ЛАД; посещение на място (една седмица); и последващ доклад и връзка със запитващата държава — членка на ЛАД.

3.5.3. Резултати от действието: изготвяне на кратък доклад, поверителен за приемащата държава—членка на ЛАД, за набелязване на възможните законодателни изменения и поправки.

3.6. Предоставяне на информация на арабски език

3.6.1. Цел: удовлетворяване на потребностите на държавите — членки на ЛАД, от независима и надеждна информация за малките оръжия и въоръженото насилие, предоставяна на арабски език (приоритетна област 5)

3.6.2. Дейности: превод на основни публикации и документи на арабски език (публикувани доклади, насоки за добри практики и др.). Примерите биха могли да включват ръководството на центъра Small Arms Survey за процеса на ООН за малките оръжия и разработената от него матрица за физическата сигурност и управлението на запасите.

3.6.3. Резултати от действието: конкретните резултати ще включват писмен превод на значими книги, доклади и информационни документи, както и създаването на подкастове и блог постове на арабски език. Това действие ще доведе до значително увеличение на предлагането на независима и надеждна информация за малките оръжия и въоръженото насилие, налична на арабски език.

3.7. Регионална координация: заключителна среща в Кайро

3.7.1. Цел: оценка на проекта и план за бъдещо сътрудничество (приоритетни области 1—5).

3.7.2. Дейности: двудневна среща в Кайро в края на проекта, предназначена за висши длъжностни лица от държавите — членки на ЛАД, както и за служители на ЛАД, отговарящи за свързани с проекта въпроси.

3.7.3. Резултати от действието: обсъждане и оценка на проекта; изготвяне на планове за бъдещо сътрудничество за контрол на малките оръжия; изготвяне на обобщаващ доклад от срещата.

3.8. Наблюдение и оценка на проекта

3.8.1. Цел: да се гарантира, че проектът е постигнал своите цели по същество, както и че разходите по проекта са направени в съответствие с договорения бюджет.

3.8.2. Дейности: за да се измери въздействието на различните компоненти на проекта, проектът ще включва както вътрешен, така и външен механизъм за наблюдение. Вътрешният механизъм за наблюдение ще бъде ръководен от специалист на място по основаното на резултати управление, подпомаган от служители по проекта. Външната оценка ще включва подбирането на екип от външни оценители, които ще посетят двудневната среща в Кайро в края на проекта, подбрани участващи държави — членки на ЛАД (максимум 8), и седалището на основните изпълнители на проекта: Small Arms Survey, Международната организация на криминалната полиция и Световната митническа организация. Проектът ще включва и финансов одит в съответствие с изискванията на Съюза.

3.8.3. Резултати от действието: приключване на оценката на въздействието на проекта; приключване на финансовия одит.

4. Изпълнителни агенции и партньорства

Small Arms Survey (SAS) — научноизследователски център, разположен във Висшия институт за международни изследвания и развитие, Женева, Швейцария, ще бъде водещата изпълнителна агенция. При изпълнението на проекта SAS ще се основава по-специално на приноса на Международната организация на криминалната полиция (Интерпол) и Световната митническа организация (СМО). Интерпол ще носи основната отговорност за приоритетни области 2.2 и 2.3 (изграждане на капацитет за правоприлагащите служби), СМО — за приоритетни области 1 и 2.1 (контрол на международния трансфер, включително граничен контрол).

При необходимост SAS ще възложи на други организации задачата да окажат съдействие по други компоненти от проекта (сред които евентуално компонентът, свързан с управлението и сигурността на запасите). В зависимост от потребностите и предпочитанията на участващите държави — членки на ЛАД, други организации, включително организации на гражданското общество, както и някои специализирани агенции на ЛАД също биха могли да допринесат за изпълнението на проекта.

Изпълнителните агенции също така ще координират действията си с правителствени и неправителствени организации, работещи в държави — членки на ЛАД, както и с всички програми на Съюза с присъствие там, с цел да се гарантира, че всички дейности, предприети в рамките на проекта допълват и доразвиват съществуващите инициативи.

SAS и неговите партньори по изпълнението ще предприемат и подходящи мерки, за да осигурят видимост на проекта в съответствие с насоките на Съюза.

5. Продължителност

Проектът е с предвиден срок от 24 месеца. В зависимост от интереса на съответната държава — членка на ЛАД, и наличното финансиране, удължаването на срока на проекта отвъд първоначалния срок от две години ще даде възможност за продължаване и укрепване на усилията за изграждане на капацитет, предприети в началната фаза на проекта. Например, обучение, предоставено на дадена държава — членка на ЛАД, в първоначалната фаза, ще може да бъде повторено, разширено и изпитано с участието на по-широк кръг от служители, за да се гарантира устойчивост. Държави — членки на ЛАД, които не са получили цялото обучение или законодателна помощ, която са поискали на първия етап на проекта, може да ги получат на втория етап. Държави — членки на ЛАД, които са установили нови потребности или приоритети, свързани с контрола на оръжията, например надграждане на капацитета, придобит в първата фаза на проекта, биха могли да получат помощ в тези области по време на втория етап.